

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Br. 00-63-8/14-
Podgorica, 8. jul 2014. godine

INFORMACIJA

**SA SASTANKA PREDsjedNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE, DR HALILA
DUKOVIĆA I ZAMJENICE PREDsjedNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE,
DR LJILJANE ĐURAŠKOVIĆ SA EKSPERTOM TAIEX-A, FRANCO LICCIONEOM,
ANGAŽOVANIM U OKVIRU TAIEX MISIJE ZA PRUŽANJE PODRŠKE U UTVRĐIVANJU
PROCEDURA ZA POSTUPANJE PO PREDSTAVKAMA,
održanog 8. jula 2014. godine**

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković i zamjenica predsjednika Odbora dr Ljiljana Đurašković održali su sastanak sa ekspertom TAIEX-a Franco Liccioneom, angažovanim u okviru TAIEX misije za pružanje podrške u utvrđivanju procedura za postupanje po predstavkama.

Sastanak je održan 8. jula 2014. godine u Skupštini Crne Gore.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode upoznao je eksperta sa pravnim sistemom Crne Gore, institucijama i načinom na koji se postupa po predstavkama građana i pravnih lica.

Istakao je da Crna Gora ima Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore koji je Ustavom definisan kao samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda. Zaštitnik vrši funkciju na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora, pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti. Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u Poglavlju V-Postupanje, čl. od 28 do 46, detaljno je utvrđen način na koji Zaštitnik djeluje, u postupku ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda, povodom pritužbe.

Predsjednik je saopštio da je Odlukom o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore („Sl. list CG“, broj 25/12, od 11. maja 2012. godine) dopunjen i član 44 kojim je definisana nadležnost Odbora za ljudska prava i slobode, na način da je utvrđeno da Odbor: *„razmatra i zauzima stavove po predstavkama građana i pravnih lica koje se odnose na ostvarivanje prava građana“*. Ocijenio je da su izmjene i dopune Poslovnika nastale kao rezultat političkog dogovora. Odmah nakon donošenja Odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode je na 72. sjednici održanoj 30. maja 2012. godine, povodom proširenja nadležnosti Odbora, jednoglasno donio Zaključak kojim je definisao proceduru postupanja po predstavkama.

Odbor je Zaključkom utvrdio:

„1. Da predstavke i obraćanja građana i pravnih lica upućene Odboru za ljudska prava i slobode razmatra tek nakon što predstavke razmotri nadležna institucija, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, a građani budu nezadovoljni postupanjem Zaštitnika po određenoj predstavi;

2. Ovo s toga, što se Odbor neće miješati u nadležnost Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i narušavati nezavisnost ove institucije, kojoj je Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Sl. list Crne Gore“, broj: 42/11-Poglavlje V-POSTUPANJE; čl. 28-46) utvrđeno pravo građana da se za povredu prava mogu obraćati Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore;

3. Sva obraćanja građana upućena Odboru za ljudska prava i slobode, prosljediće se instituciji Zaštitnika, kako bi on, shodno Zakonu o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, postupio po njima, a ukoliko se građani budu žalili na postupanje Zaštitnika, Odbor će u tim slučajevima djelovati u skladu sa svojom kontrolnom i nadzornom ulogom i

4. Drugačijim postupanjem, s jedne strane, stvorili bi se problemi u funkcionisanju institucije Ombudsmana i samog Odbora, a sa druge, ni sami građani ne bi znali kome da

se obrate, zbog čega se smatra ispravnim i logičnim da se na navedeni način postupaju po predstavkama i žalbama građana upućenim Odboru.”

Predsjednik Odbora je saopštio da je Zaključak Odbora za ljudska prava i slobode dostavljen Kolegijumu Predsjednika Skupštine Crne Gore, a sa istim je upoznat i Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Skupštine Crne Gore koji se saglasio sa ovakvim načinom postupanja po predstavkama građana i pravnih lica.

Imajući u vidu da je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore samostalna i nezavisna institucija, Ustavom Crne Gore definisana kao krovna za zaštitu ljudskih prava i sloboda, Odbor za ljudska prava i slobode je ocijenio da bi drugačijim postupanjem po predstavkama Odbor mogao narušiti integritet institucije Zaštitnika. Predsjednik Odbora je naglasio da je Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore propisano da je postupak pred Zaštitnikom povjerljiv, čime se štiti integritet osoba koje se obraćaju Zaštitniku.

Dr Halil Duković je naglasio da Odbor postupa u skladu sa Zaključkom i sve do sada primljene predstavke proslijeđene su Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore na dalje postupanje, u skladu sa njegovom, Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, definisanom nadležnošću.

Na pitanje eksperta o broju predstavki upućenih Odboru za ljudska prava i slobode, Predsjednik Odbora je odgovorio da je u periodu od juna 2012. do jula 2014. godine Odboru dostavljeno devet predstavki. Sve su upućene Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore na postupanje, uz obavezu da po okončanju postupka, Zaštitnik o istom obavijesti Odbor za ljudska prava i slobode. Predsjednik je saopštio da su četiri predstavke riješene, u nekoliko je postupak obustavljen zbog procesnih razloga, jer predstavke, na zahtjev Zaštitnika, nijesu dopunjene u utvrđenom roku. Nijedna od predstavki nije vraćena Odboru na postupanje, jer građani nijesu izražavali nezadovoljstvo djelovanjem Zaštitnika po predstavci.

Ekspert Franco Liccione se interesovao kako je Odbor za ljudska prava i slobode konkretno postupio povodom devet predstavki i da li je djelovao u skladu sa nekom utvrđenom procedurom. Upitao je kakav je odnos između Odbora za ljudska prava i slobode i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore povodom razmatranja predstavki, da li se organizuju zajednički sastanci na kojima se iste razmatraju.

Predsjednik Odbora je podsetio da je Zaključak Odbora za ljudska prava i slobode o postupanju po predstavkama utvrđena procedura. Odbor konstatuje prijem predstavke, nakon čega u skladu sa Zaključkom, istu dostavlja Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore na dalje postupanje, uz zahtjev da Zaštitnik po okončanju postupka obavijesti Odbor o ishodu. Predsjednik je saopštio da se ne organizuju zajednički sastanci Odbora i Zaštitnika povodom razmatranja predstavki, ali Zaštitnik godišnje, u skladu sa obavezom definisanom Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, podnosi Skupštini Crne Gore izvještaj o radu.

Istakao je da Poslovnik Skupštine Crne Gore ne može biti pravni akt više snage od Ustava Crne Gore i Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore kojima je ustanovljen Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i propisana njegova nadležnost i ovlašćenja. Naveo je da Skupština Crne Gore i Odbor za ljudska prava i slobode nemaju zakonska ovlašćenja za razmatranje predstavki građana i pravnih lica. Rasprava na sjednici Odbora o predstavkama građana može da bude samo politički obojena, a kvalitet djelovanja Odbora po predstavci ne bi mogao biti dobar kao u instituciji Zaštitnika.

Saopštio je da bi razmatranjem predstavki građana i prezentovanjem podataka sadržanih u predstavci na sjednici Odbora otvorenoj za javnost bilo ugroženo pravo građana na zaštitu ličnih podataka. Time bi se kršile odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i Zakona o tajnosti podataka. Predsjednik je podsjetio da su u jednom periodu predstavke dostavljane Odboru za ljudska prava i slobode u znatno većem broju nego sada i ocijenio je da je to bio najgori period u radu ovog radnog tijela, jer se na taj način nastojala voditi politička borba i sticati politički poeni povodom predstavki građana, od kojih je najveći broj bio i „naručen“. To je prouzrokovalo blokadu rada Odbora za ljudska prava i slobode koja je trajala duži vremenski period.

Još jednom je podsetio da bi se razmatranjem predstavki građana i pravnih lica na Odboru za ljudska prava i slobode derogirala Ustavom i Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ustanovljena institucija Zaštitnika. Odbor bi morao donositi odluku povodom predstavke, a u slučaju nezadovoljstva tom odlukom, građanin bi se mogao obratiti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda i u takvim situacijama Zaštitnik bi vršio kontrolnu ulogu nad Odborom i Skupštinom, umjesto da Skupština vrši kontrolnu ulogu nad radom Zaštitnika.

Zamjenica predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode dr Ljiljana Đurašković je saopštila da se građani najčešće direktno obraćaju Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, jer su svjesni da je to krovna institucija za zaštitu njihovih prava, kao i za zaštitu od diskriminacije.

Ekspert Liccione je upitao kakvo je konkretno postupanje Odbora za ljudska prava i slobode u slučaju kada se građanin žali na postupanje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda po predstavci.

Predsjednik Odbora je istakao da se u dosadašnjem radu Odbor nije suočio sa ovom situacijom, ali da Odbor kontroliše rad Zaštitnika razmatranjem godišnjih izvještaja o radu koje je Zaštitnik, u skladu sa Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u obavezi da podnese Skupštini Crne Gore.

Naglašavajući da je Crna Gora mala zemlja koja je u kratkom vremenskom periodu napravila velike korake u razvoju demokratije i ljudskih prava, sa čime se složio i ekspert Liccione, Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode je ocijenio da je potrebno nastaviti sprovođenje aktivnosti u oblasti ljudskih prava, čemu značajno doprinose nezavisne institucije. Ocijenio je da će Ombudsman najbolje procijeniti da li je u konkretnom slučaju bilo povrede ljudskih prava i sloboda, dok bi se u Parlamentu svaki slučaj razmatrao sa političkog aspekta. Naglasio je da je prvenstveno Skupština Crne Gore u obavezi da poštuje Ustav i zakone koje je donijela, ističući da su u oblasti ljudskih prava i sloboda među najvažnijima: Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Zakon o zabrani diskriminacije, Zakon o zaštiti ličnih podataka i Zakon o tajnosti podataka. Saopštio je da je obaveza da se stvore zakonske pretpostavke da svaka institucija funkcioniše u punom kapacitetu.

Ekspert Liccione je upitao Predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode da li po njegovom mišljenju i ličnom stavu treba da postoji Odbor za predstavke u Skupštini Crne Gore.

Predsjednik Odbora je saopštio da bi dovoljno bilo formirati određenu službu koju bi činili službenici, a ne radno tijelo sastavljeno od poslanika Skupštine Crne Gore koji bi se bavili predstavkama na način što bi vršili selekciju prispjelih predstavki i utvrđivali da li se predstavka zaista odnosi na Skupštinu i njene nadležnosti ili na druge organe vlasti u Crnoj Gori. Istakao je da bi predstavke koje se odnose na zakonodavnu aktivnost, primjera radi, inicijative za donošenje novih zakona ili izmjene i dopune postojećih, trebalo razmatrati u Skupštini, kao organu zakonodavne vlasti, a sve ostale bi trebalo upućivati nadležnim organima.

Ekspert se saglasio sa mišljenjem Predsjednika Odbora i naglasio da je sličnu ideju o postupanju sa predstavkama imao prije dolaska u Crnu Goru.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode je izrazio uvjerenje da je ekspert Liccione upoznat sa Zakonom o postupanju sa predstavkama i predlozima iz 1978. godine iz prethodnog pravnog sistema i naglasio da je poslednja izmjena Zakona bila 2010. godine. Podsjetio je da zakon može da donose samo Skupština i istakao da u spisku zakona donesenih u 2010. godini nema Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o postupanju sa predstavkama i predlozima, tako da će od „Službenog lista Crne Gore“ zatražiti informaciju na koji način je izmijenjen i objavljen taj Zakon.

Sagovornici su izrazili zadovoljstvo sastankom i svim informacijama koje su razmijenjene, uz nadu da će ekspertu saopšteni podaci biti od koristi u realizaciji zadatka koji ima u okviru TAIEX misije.

SEKRETAR ODBORA
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković